

**FRYDERYK CHOPIN W FILMIE FABULARNYM
I DOKUMENCIE FABULARYZOWANYM
(wybór).**

Oprac. Barbara Michałek

O życiu Fryderyka [Chopina] opowiadano już w różnych konwencjach - melodramatu, komedii romantycznej, dramatu psychologicznego, eposu socrealistycznego. Twórczość Fryderyka wydaje się ostatnią z przyczyn czyniących jego biografię atrakcyjną dla filmowców. Ważniejsze od muzyki okazuje się życie uczuciowe, związek kompozytora z George Sand, śmiertelna choroba, tęsknota za ojczyzną, sympatie narodowowyzwoleńcze i zauroczenie polskim folklorem. Scenariusze w mniejszym lub większym stopniu rozmijają się z faktami, zaś nakręcone na ich podstawie filmy rzadko przekraczają granicę efektownej konfabulacji. Postać Chopina wciąż stanowi wyzwanie dla kina.

(Hanna Milewska, Adam Wyżyński: *Chopin na ekranie*. "Kino" 2002, nr 2, s. 16)

BOHEMIAN RAPTURE. Reż. Václav Krska. Prod. 1948, Czechosłowacja. 88 min. W roli Chopina: Václav Voska.

Film telewizyjny.

La CHANSON DE L'ADIEU. Podtytuł: L'amour de Frédéric Chopin (niemiecki tytuł Abschiedswalzer). Reż. Albert Valentin, Geza von Bolváry. Prod. 1934, Francja, Niemcy. 87 min. W roli Chopina: we francuskiej wersji - Jean Servais, w niemieckiej - Wolfgang Liebeneiner.

Opowieść o miłości Fryderyka Chopina.

CHOPIN. Reż. Bolesław Pawlica, Jarosław Sypniewski. Prod. 1997, Polska. 58 min.

Film biograficzny.

CHOPIN AND GEORGE SAND - THE CREATIVE YEARS. Reż. Hal Burton. Prod. 1966, Wielka Brytania. 40 min. W roli Chopina: Jeremy Brett.

Film biograficzny, telewizyjny.

CHOPIN - BILDER EINER TRENNUNG. Reż. Klaus Kirschner. Prod 1993, Francja, Niemcy. W roli Chopina: Stephan Wolf-Schönburg.

Film o miłości Chopina i George Sand. Dialogi - oparte na korespondencji kompozytora.

CHOPIN E GEORGE SAND. Reż. Alberto Degli Abbati. Prod. 1910, Włochy. W roli Chopina: Alberto Degli Abbati.

Film krótkometrażowy, niemy. Występują tylko 2 osoby: Chopin i George Sand.

CHOPIN: FRÉDÉRIC ET GEORGE. Reż. Phil Comeau. Prod. 2001, Kanada. W roli Chopina: Darren Bonin.

Dokument fabularyzowany, wyprodukowany dla TV. Historia około 8 lat znajomości Chopina z George Sand.

CHOPIN. PRAGNIENIE MIŁOŚCI. Reż. Jerzy Antczak. Prod. 2002, Polska. 123 min. W roli Chopina: Piotr Adamczyk.

Fabularyzowana opowieść o życiu Fryderyka Chopina, rozgrywająca się na tle dramatycznej historii polskiej emigracji we Francji po 1830 roku.

FRYDERYK CHOPIN. "ROMANTYZM WYGNAŃCÓW". Reż. Maria Sartowa. Prod. 1999, Polska. 55 min.

Dokument fabularyzowany. Opowieść o życiu Chopina na tle historii polskiej emigracji po 1830 roku.

GEORGE QUI? Reż. Michele Rosier. Prod. 1973, Francja. 110 min. W roli Chopina: Pierre Kalinowski.

Komedia biograficzna.

GEORGE SAND. Reż. Maria Fernanda. Prod. 1958, Brazylia. W roli Chopina: Egídio Eccio.

Serial telewizyjny, ukazujący związek Chopina z George Sand.

HALLMARK HALL OF FAME. Reż. David Greene, Clive Donner. Prod. 1951, USA. W roli Chopina: Alan Shayne.

Serial telewizyjny, pokazywany przez pół wieku. Przedstawienia sceniczne słynnych książek i sztuk teatralnych oraz utworów specjalnie napisanych. W odcinku 10 (sezon 1), zatytułowanym Prelude, postaci Fryderyka Chopina oraz George Sand.

IMPROMPTU (Improwizacja). Reż. James Lapine. Prod. 1991, Francja, Wielka Brytania. 103 min. W roli Chopina: Hugh Grant.

Komedia romantyczna, przedstawiająca - bez dbałości o pełną prawdę historyczną - dzieje poznania Fryderyka Chopina z George Sand oraz ich romansu.

JUTRZENKA. Reż. Jaime Camino (właśc. Jaime Camino Vega de la Iglesia). Prod. 1969, Hiszpania. 106 min. W roli Chopina: Christopher Sandford.

Opowieść osnuta wokół romansu Fryderyka Chopina z George Sand.

DIE LACHENDE GRILLE. Reż. Frederic Zelnik. Prod. 1926, Niemcy. W roli Chopina: Alfred Abel.

Film niemy.

THE LIFE OF CHOPIN. Reż. James A. FitzPatrick. Prod. 1938, Wielka Brytania. 36 min. W roli Chopina: Frank Henderson.

Film muzyczny, prezentujący skrótko biografię Chopina.

LISZTOMANIA. Reż. Ken Russell. Prod. 1975, Wielka Brytania. 103 min. W roli Chopina: Kenneth Colley.

Postać Chopina - epizodyczna. Rockowa komedia muzyczna, pełna fantastyki i erotyzmu.

MŁODOŚĆ CHOPINA. Reż. Aleksander Ford. Prod. 1951, Polska. 121 min. W roli Chopina: Czesław Wołłejko.

Pięć lat z życia Fryderyka Chopina (1825-1830) na tle burzliwych wydarzeń społecznych i historycznych. Film o wydźwięku patetycznym, pomnikowym.

LA NOTE BLEUE (pol. tytuł Błękitna nuta). Reż. Andrzej Żuławski. Prod. 1990, Francja, Niemcy. 126 min. W roli Chopina: Janusz Olejniczak.

Nohant, 1946 r. Ostatnie 36 godzin poprzedzających zerwanie znajomości i długotrwałego romansu Fryderyka Chopina z George Sand. Interesujące obsadzenie w roli kompozytora słynnego pianisty i wielokrotnego wykonawcy dzieł Chopina - Janusza Olejniczaka.

NOCTURNE IN SCOTLAND. Reż. Dennis Vance (?). Prod. 1951, Wielka Brytania. 70 min. W roli Chopina: Hugh Burden.

Film telewizyjny.

NOCTURNO DER LIEBE. Reż. Carl Boese. Prod. 1919, Niemcy. W roli Chopina: Conrad Veidt.

Film niemy.

NOTORIOUS WOMAN. Reż. Waris Hussein. Prod. 1974, Wielka Brytania. 350 min. (7 części). W roli Chopina: George Chakiris.

Serial telewizyjny. Postać Chopina pojawia się w 4 odcinkach.

OCZAROWANIE FRYDERYKA. Reż. Izabella Cywińska, 2 reż. Piotr Kruszczyński. Prod. 1999, Polska. 55 min. W roli Chopina: Adrian Ziemecki, Krzysztof Małek.

Dokument fabularyzowany.

OSTATNIA PODRÓŻ. Reż. Mariusz Malinowski. Prod. 1999, Polska. 40 min. W roli F. Chopina: Andrzej Niemiński.

Dokument fabularyzowany, opowiadający o ostatniej podróży Fryderyka Chopina do Londynu i Szkocji w 1848 roku.

PONTCARRAL, COLONEL D'EMPIRE. Reż. Jean Delannoy. Prod. 1942, Niemcy. 125 min. W roli Chopina: Jean Chaduc.

Postać kompozytora - epizodyczna.

PÓŁ SERIO. Reż. Tomasz Konecki. Prod. 2000, Polska. 85 min. W roli Chopina: Rafał Królikowski.

Komedia science-fiction.

PRELUDIO, A VIDA DE CHOPIN. Reż. Geraldo Vietri. Prod. 1962, Brazylia. W roli Chopina: Cláudio Marzo.

Fabula osnuta wokół postaci Chopina, George Sand i Marii Wodzińskiej.

A SONG TO REMEMBER (pol. tytuł Pamiętna pieśń). Reż. Charles Vidor. Prod. 1944, USA. 113 min. W roli Chopina: Cornel Wilde (jako dziesięcioletni Chopin: Maurice Tauzin).

Romans, musical. Bez wartości z punktu widzenia historycznego. Otrzymał nominacje do Oscara w sześciu kategoriach, m.in. dla najlepszego aktora. Pierwszą próbę nakręcenia tego filmu podjął Frank Capra w 1938 r., ale nie zrealizował jej.

SONG WITHOUT END. Reż. Charles Vidor. Prod. 1960, USA. 141 min. (krótsza wersja: 130 min.). W roli Chopina: Alexander Davion.

Dramat muzyczny, ukazujący związki Chopina ze sławnymi kobietami jego epoki. 1 nagroda Oscara i 3 nominacje.

TOUTE LA VILLE EN PARLE. Reż. Marc Riviere. Prod. 2000, Francja. 90 min. W roli Chopina: Maurice Mons.

Film telewizyjny.

LA VALSE DE L'ADIEU. Reż Henry Roussel. Prod. 1927, Francja, Niemcy. W roli Chopina: Pierre Blanchar.

Film niemy, poruszający wątek narzeczeństwa i rozstania Fryderyka Chopina z Marią Wodzińską.

EIN WINTER AUF MALLORCA. Reż. Imo Moszkowicz. Prod. 1982, RFN. 95 min. W roli Chopina: Krystian Martinek.

Film telewizyjny, osnuty wokół znajomości Chopina z George Sand i jej dziećmi.

ZAKAZANE PIOSENKI. Reż. Leonard Buczkowski. Prod. 1946, Polska. 97 min.

Film wymieniono ze względu na jego wyjątkową pozycję w historii polskiego kina. Zawiera wątek związany z kompozytorem - jest w nim m. in. wspomnienie o tajnych koncertach Chopinowskich.

Bibliografia (zbiory PBW):

1. Antczak Jerzy, Barańska Jadwiga, *Fryderyk Chopin - człowiek samotny*. Rozm. przepr. Remigiusz Grzela, „Kino” 2000, nr 7/8, s. 24-26
2. Gołąb Maciej (red.), *Chopin w kulturze polskiej*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2009. ISBN 9788322930472
3. Grusiewicz Mirosław, Piątek Joanna, *Filmy o kompozytorach muzyki artystycznej. Materiały do zajęć dla uczniów w wieku gimnazjalnym*, „Wychowanie Muzyczne” 2017, nr 4, s. 50-62
4. Helman Alicja, *Fryderyk Chopin. Portrety filmowe. Cz. 1*, „Kino” 2015, nr 10, s. 60-62 Helman Alicja, *Fryderyk Chopin. Portrety filmowe. Cz. 2*, „Kino” 2015, nr 11, s. 58-61
5. Jackiewicz Aleksander, *Moja filmoteka. Kino polskie*, Warszawa: Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe, 1983, s. 9-18
6. Kołodyński Andrzej, *Romans z panią Sand*, „Kino” 2002, nr 3, s. 38-39
7. Lewandowski Jan F., *Chopin na ekranie*, „Śląsk” 2010, nr 4, s. 48-49
8. Marszałek Rafał, *Filmowa pop-historia*, Kraków, Wrocław : Wydawnictwo Literackie, 1984. ISBN 830801027X
9. Milewska Hanna, Wyżyński Adam, *Chopin na ekranie*, „Kino” 2002, nr 2, s. 12-16
10. Nowel Ewa, *Chopin i X Muza, czyli o sposobach przejmowania kontroli nad legendą*, „Język Polski w Liceum” 2010/2011, nr 1, s. 7-23
11. Stachówna Grażyna, *Fryderyk i Aurora - w stylu glamour*, „Kino” 2002, nr 4, s. 24-26
12. Wieczorek Sławomir, *Lakierowanie Chopina na czerwono*, „Odra” 2010, nr 5, s. 44-47